

משק הבקר והחלב

יו"ל ע"י התאחדות מגדלי בקר בישראל, תל-אביב, רח' מזא"ה 52 א'

מרס 1956

14

ניסן תשט"ז

על הפרק

נשאר ללא שינוי מזה שלוש שנים. ההבטחות להענקת הלוואות לייעול — אף הן לא קויימו. בינתיים הוחלט על ביטול הסובסידיות למזון מרוכז מה-1 בפברואר, דבר שייקר את הוצאות הייצור לליטר חלב ב-20 פרוטה. כן הצביע הח' ש. על כך שמספר הפרות החולבות בארץ ירד לאחרונה מ-40 אלף ל-35 אלף ראש, אף על פי שהסוכנות היהודית הביאה בשנתיים האחרונות 1000 פרות מחוץ לארץ. יש לראות בזה סימן לאי-רנטביליות של הענף בתנאי הייצור והשי-ווק הקיימים.

המסקנה היא ש"תוקפו המוסרי של הפיקוח על משק החלב פג לאחר שהייצור הדביק את דרישות השוק".

ברוח זו דיברו גם ש. כנרתי וא. כנעני מה-מרכז החקלאי, הורביץ ושורש וכן וורלינסקי. הח' כנרתי אמר כי יש לדבר על הענין מבחינת הכדאיות המשקית. קשה להבין מדוע דווקא ענף החלב נבחר כמכשיר לוויסות אינדקס היוקר. החקלאי רשאי לקבל בעד עמלו תמורה הוגנת. גם לדעתו אפשר לבטל את הפיקוח, משום שיש די חלב בשוק. א. כנעני אמר כי הוספת 27 פרוטות לליטר כסובסידיה, לאחר ביטול התמיכה במחירי המזון המרוכז, לא תוסיף מאומה ליצרני החלב, כיוון שהאמרת מחירי המספוא תעלה את הוצאות הייצור לכל ליטר

כינוס אזעקה של מגדלי הבקר בישראל מכיון שהמשא והמתן של ה. מ. ב. עם מוסדות הממשלה לא הביא לשינוי המצב, הוחלט לקרוא את בוקרי הארץ לכינוס מיוחד כדי לה-סב את תשומת לב הקהל הרחב ומוסדות הממ-שלה לסכנה המאיימת על ענף החלב בארץ.

הכינוס נתקיים ב-25 בינואר ש. ז. בבית-ליאסין בת"א. הח' א. שמאראגד, ממזכירות ההתאחדות, אמר, כי הטיפול של הממשלה בבע-יות ענף-הבקר לא עמד על רמה נאותה ואף המסקנות של הוועדה הבינמשרדית מלפני שנה ורבע, לא בוצעו. הוא התעכב על ההתייקרות הכללית שחלה במשך שלוש השנים האחרונות שהעלתה את מדד יוקר-המחיה ב-75 נקודות ולעומת זה לא הועלה מחיר החלב אפילו בפרו-טה אחת.

לדבריו, הפיקוח על מחיר החלב היה מוצדק בשעתו, אך כעת, כאשר אין מחסור עוד במצרף זה, אין לפיקוח כל הצדקה. עצם העובדה, שענף הבקר מתקיים בחלקו על סובסידיות, וכי 25% מפדיונו הכללי באים מקופת הממשלה, אינו מעיד על מצב בריא של הענינים.

הח' שמאראגד אמר עוד בהמשך דבריו כי הוועדה הבינמשרדית הציעה בסוף 1954 שמחיר החלב יועמד על 281 פרוטה ליצרן, ואילו המ-חיר עכשיו אינו עולה על 254 פרוטה, כלומר —

פרוטה לליטר חלב מכסה את הוצאות הייצור; והטענות שנשמעו כאן הן מוגזמות, כיוון שבש- לוש השנים האחרונות הוצאו מכלל פיקוח החמ- אה והשמנת. השר אמר עוד שהוא חולק על נכר- נות המספרים בדבר גודל העדר, באשר תפוקת החלב עלתה ב-15%. אם יועלה מחיר החלב יש לחשוש לצמצום התצרוכת; השנה, למשל, לא גדל שיווק חלב השתייה וזה מוכיח, כי המחיר קובע ויש להוויילו. ועוד דבר: תוספת של 15 פרוטה לליטר ליצרן תגרום עליה של נקודה אחת במדד יוקר החיים ולהוצאה של 4 מיליון לירה בתקציב המדינה. לכן מתנגד הוא לדרי- שות העלאת המחיר.

אחרי ויכוח ער, בו השתתפו נואמים רבים, נתקבלו ההחלטות הבאות:

חלב ב-20 פרוטות. הוא הצביע עוד על כך שה- חקלאים, מחוסרי כספים להון חוזר, יצטרכו לקבל הלוואות בריבית כדי לקנות את המספוא ואילו את כספי הסובסידיה לחלב הם יקבלו רק כעבור כמה חודשים. הח' וורלינסקי, מנהל "תנובה", סקר את הישגי הענף ואת הנהגת שיטת השיווק בבקבוקים. לדבריו הגיעה הספקת החלב בבק- בוקים בינואר ל-25% מכלל הצריכה בארץ. בשנת תשט"ז תסתכם ודאי הספקת החלב למח- לבות ב-120 מיליון ליטר, ואף לדעתו אפשר להתחיל בשיחרור הדרגתי של ענף החלב מפ- קוח.

סגן שר החקלאות ז. צור אישר גם הוא כי פרות רבות מוצאות לשחיטה. שר החקלאות ק. לוז אמר שהמחיר החדש המוצע של 281

1. כינוס האזעקה מביע את מחאתו החריפה על היחס של הממשלה לתביעת יצרני החלב לקבוע את מחיר החלב בהתאם להוצאות הייצור.
2. העובדה שהממשלה לא נענתה לתביעתנו במשך שנה ומחצית השנה, אף לא מצאה לנכון להוציא לפועל את מסקנותיה של ועדת החלב הבין משרדית (הן נתקבלו בניגוד לתביעות היצרנים וללא השתתפותם) הביא את הכינוס לידי הכרה שאין עוד כל אפשרות להמשיך במצב הקיים, ותובע את ביטול הפיקוח על משק החלב.
3. מאחר שהספקת החלב למחלבות הגיעה לידי סיפוק דרישות השוק, פג תוקפו המוסרי של הפיקוח שהיה מבוסס על מחסור חמור בחלב שתיה בשנים 52—1949.
4. במקרה והממשלה לא תקבל את תביעתנו זו, דורש הכינוס את קביעת מחיר החלב ליצרן לפי מלוא הוצאות הייצור. מחיר זה יוכל להיקבע בהשתתפותו המלאה של ציבור יצרני החלב ונציגיו הנבחרים.

ליריעת מרכזי הענף ובא-י-כח המשקים.

ההתאחדות מטפלת בשיתוף-פעולה עם מרכז תנובה ומשרד החקלאות בכל הענינים הנוגעים במתקני קירור חלב במשקים ומיכליות (טנקרים) להובלת חלב למחלבות. אי-לכך הוסכם עם מפעלי המתכת של משקי עין-חרוד, שכל ההזמנות לציוד הנ"ל תעבורנה את משרד ההתאחדות לשם הדרכה ובקורת מבחינה מקצועית.

המשקים שיש בדעתם להזמין ציוד יפנו לטובתם לח' שלמה וגשל במשרד ההתאחדות בת"א בימים א' רב' בשעות קבלת הקהל.